# UKRYTIE

Ukrytím sa rozumie ochrana osôb v ochranných stavbách pred možnými následkami mimoriadnych udalostí.

Zabezpečovanie a vykonávanie ukrytia ako jednu z úloh a opatrení upravuje v ustanovení § 6 zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Ďalšie pôsobnosti a povinnosti pri zabezpečovaní ukrytia upravujú ustanovenia § 15 a § 16 vyššie uvedeného zákona.

Stavebnotechnické požiadavky a technické podmienky zariadení civilnej ochrany Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 444/2007 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany a v znení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 399/2012 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 444/2007 Z. z. (ďalej len „vyhláška") upravuje:

a) druh a rozsah stavebnotechnických požiadaviek zariadení civilnej ochrany zameraných na ochranu života, zdravia a majetku, ktoré nie sú upravené osobitným predpisom (§ 43d až 43g zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov),

b) technické podmienky zariadení civilnej ochrany.

**Zariadenia civilnej ochrany sú ochranné stavby a stavby alebo ich časti a technologické súčasti, ktoré sú predurčené na plnenie úloh civilnej ochrany**, pričom za ochranné stavby sa na účely zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov považujú

a) ochranné a úkrytové priestory všetkých kategórií a typov,

b) chránené pracoviská, ktoré slúžia civilnej ochrane.

**Ochranné stavby** sa budujú

a) v stave bezpečnosti ako **dvojúčelové** odolné a plynotesné úkryty s prioritou mierového využitia pri nutnosti zachovať
ich ochrannú funkciu,

b) po vyhlásení mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu ako jednoduché úkryty budované svojpomocne,
úpravou vhodných priestorov v stavbách podľa plánov ukrytia.

Projektová dokumentácia ochranných stavieb sa vypracúva v časti verejné dopravné a technické vybavenie územia ako súčasť projektovej dokumentácie stavieb a obsahuje náležitosti podľa osobitných predpisov (napríklad § 9 ods. 1 písm. e) vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona; § 43 ods. 1, § 47 ods. 2, § 48 ods. 8, § 51 ods. 2 a § 52 ods. 2 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

Požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť stavieb upravuje osobitný predpis. (Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb).

**Chránené pracoviská** sú ochranné stavby, ktoré sa zriaďujú vo vybraných odolných a plynotesných úkrytoch budovaných v stave bezpečnosti a ktoré slúžia civilnej ochrane na zabezpečenie úloh súvisiacich

a) s ochranou štátnych orgánov,

b) s organizovaním a riadením záchranných prác.

**Stavebnotechnické požiadavky** na zariadenia civilnej ochrany sú požiadavky na územno-technické, urbanistické, stavebnotechnické a dispozičné riešenie a technické vybavenie stavieb z hľadiska potrieb civilnej ochrany. Uplatňujú sa v rámci obstarávania, navrhovania a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie a pri navrhovaní, umiestňovaní a povoľovaní zariadení civilnej ochrany budovaných samostatne a budovaných v stavbách v súlade s ustanoveniami § 43 až 43e stavebného zákona tak, že ochranné stavbysa budujú v podzemných podlažiach alebo úpravou nadzemných podlaží stavebných objektov alebo ako samostatne stojace stavby,

a) tvoria prevádzkovo uzatvorený celok a nesmú ním viesť tranzitné inžinierske siete, ktoré s ním nesúvisia,

b) sa navrhujú do miest najväčšieho sústredenia osôb, ktorým treba zabezpečiť ukrytie v dochádzkovej vzdialenosti najviac do 500 m,

c) sa umiestňujú najmenej 100 m od zásobníkov prchavých látok a plynov s toxickými účinkami, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť ukrývaných osôb,

d) sa umiestňujú tak, aby prístupové komunikácie umožňovali príjazd k objektu pre ukrývané osoby a spĺňali podmienky podľa **prílohy č. 1** prvej časti písmena C prvého bodu,

e) sa navrhujú s kapacitou 150 a viac ukrývaných osôb podľa **prílohy č. 1** štvrtej časti písmena A.,

f) majú zabezpečené vo vnútorných priestoroch mikroklimatické podmienky,

g) spĺňajú ochranné vlastnosti vyjadrené ochranným súčiniteľom stavby Ko podľa **prílohy č. 1** štvrtej časti.

Stavebnotechnické požiadavky sa vypracúvajú v územnoplánovacej dokumentácii v časti verejné dopravné a technické vybavenie územia takto:

a) v budovách zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti,

b) v budovách poskytujúcich služby obyvateľstvu, najmä v nemocniciach, hoteloch, ubytovniach, internátoch, všetkých typoch škôl, bankách, divadlách, kinách, poisťovniach, telovýchovných objektoch, zabezpečujúcich ukrytie podľa prevádzkovej a ubytovacej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,

c) v hypermarketoch a polyfunkčných domoch podľa projektovanej kapacity návštevnosti pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,

d) v budovách štátnych orgánov, vyšších územných celkov, miest a obcí pre plánovaný počet zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti,

e) v bytových budovách pre navrhovaný počet osôb.

Ak po vyhlásení mimoriadnej situácie nemožno uviesť ochrannú stavbu do stavu technickej pripravenosti na príjem osôb, postupuje sa podľa zásad ochrany **v ochranných priestoroch** budov uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky.

**Nájdi si svoj úkryt !**

Účelom zákona Národnej rady Slovenskej republiky 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o civilnej ochrane"), je úprava podmienok na účinnú ochranu života, zdravia a majetku pred následkami mimoriadnych udalostí, ako aj ustanovenie úloh a pôsobností orgánov štátnej správy, obcí a práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri zabezpečovaní civilnej ochrany obyvateľstva (ďalej len "civilná ochrana"). Medzi základné úlohy a opatrenia civilnej ochrany patrí aj zabezpečovanie a vykonávanie ukrytia.

Zákonodarca uvedeným zákonom upravuje **pôsobnosť obce** v ustanovení § 15 ods. 1, podľa ktorého obec okrem iných pôsobností vypracúva plán ochrany obyvateľstva, oboznamuje sa s havarijnými plánmi podnikov a prevádzok na svojom území a **informuje obyvateľstvo a verejnosť trvalým zverejnením na internetovej stránke alebo na verejnej tabuli** a podľa potreby určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na ukrytie obyvateľstva a zabezpečuje ich potrebné úpravy. V plánoch ukrytia vedie zoznam jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne - možno do nich nahliadnuť na požiadanie na obecnom úrade.

Zákonodarca týmto zákonom upravuje aj **povinnosti právnických osôb a fyzických osôb** v ustanoveniach § 16 ods. 1 a ods. 2, podľa ktorých okrem iných povinností právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia, ktorí svojou činnosťou môžu ohroziť život, zdravie alebo majetok, sú **povinní** pripravovať a zabezpečovať ochranu svojich zamestnancov, osôb prevzatých do starostlivosti a osôb, ktoré môžu ohroziť, zabezpečiť vypracovanie plánu ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a jeho aktualizáciu v rozsahu určenom okresným úradom, zriaďovať a udržiavať ochranné stavby pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti, poskytovať okresným úradom a obciam, na ktorých území pôsobia, informácie o možnom nebezpečenstve, jeho rozsahu, spôsobe ochrany a likvidácii následkov a tieto pravidelne aktualizovať, spolupracovať s okresnými úradmi a obcami pri riešení ochrany obyvateľstva,

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov sú súčasťou plánov ochrany aj plány ukrytia obce a plány ochrany zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti.

Plány ukrytia sa spracúvajú v textovej a grafickej časti plánu ukrytia a to:

- právnické a fyzické osoby podnikatelia - podľa príloh č. 12 až 13 C uvedenej vyhlášky,

- obce – podľa príloh 12 a 14A a14B,, ktorých súčasťou sú aj evidenčné listy odolných a plynotesných úkrytov a zoznamy určovacích listov jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne

- okresné úrady a okresné úrady v sídle kraja, ktorých súčasťou je aj vedenie registrov odolných a plynotesných úkrytov

Konkrétne vyhľadanie úkrytu podľa mena nie je možné. Plán ukrytia sa vypracúva len pre číselný počet osôb. Podľa mena je možné zistiť ukrývanú osobu až po nastúpení do úkrytu a zapísaní v zozname ukrývaných.

**ÚKRYTOVÁ BATOŽINA**
**- obdobne ako evakuačná batožina -**

Odporúčaná hmotnosť úkrytovej batožiny:

**do 10 kg pre deti a do 15 kg pre dospelých**

- dobre zabalené základné trvanlivé potraviny na 3 dni (konzervy, čaj v dobre utesnenej termoske resp. voda v turistickej fľaši, cukor, chlieb, soľ, ovocie),

- predmety dennej potreby (jedálny príbor, miska, hrnček, otvárak na konzervy, príručný nožík na krájanie, prenosné svietidlo–baterka + náhradné batérie, potreby na šitie, špagát alebo iný druh povrázka, viazacie gumičky a pod.)

- lieky k náhodnému použitiu(acylpirín, ibalgin, vitamíny a pod., rýchloobäzy, obväzy a gázy, osobné lieky predpísané lekárom na každodenné užívanie,

- peniaze a cenné veci,

- kniha, spoločenská hra,

- predmety osobnej hygieny (mydlo, šampón, sprchový gél, uterák, kefka na zuby, pasta na zuby, hrebeň, kefka na ruky, holiace potreby, toaletný papier),

- náhradná bielizeň, odev, obuv, (tepláková súprava, sveter, plášť do dažďa s kapucňou, spací vak, prikrývka-deka, domáca obuv,)

- osobné doklady (občiansky preukaz, vojenská knižka, vodičský preukaz, cestovný pas, výmer dôchodku, zdravotná karta, poistné zmluvy, vkladné knižky, úverové zmluvy, majetkové doklady a podobné dôležité listiny a dokumenty).

**Zoznam vecí, ktoré je zakázané brať do úkrytu:**

- zbrane všetkého druhu,
- alkohol a iné návykové látky,
- zapáchajúce a ľahko zápalné látky,
- objemné predmety, kočíky, periny ap.,
- domáce zvieratá, psy, mačky a iné,
- zapaľovače, cigarety, ponorné variče a pod.
- jedlá podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu.

**AKO SA SPRÁVAŤ V ÚKRYTE**

- správajte sa zodpovedne a riaďte sa úkrytovým poriadkom, dbajte na pokyny obsluhy úkrytu,
- neplytvajte vodou a potravinami,
- udržujte čistotu a poriadok,
- chovajte sa pokojne, vzájomne si pomáhajte,
- nefajčite, nepoužívajte otvorený oheň a elektrické spotrebiče.